

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 111. — ŠTEV. 111.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 12, 1925. — TOREK, 12. MAJA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXIII — LETNIK XXXIII.

NAZORI AUSTEN CHAMBERLAINA

Senator Borah podpira nazore Austen Chamberlaina glede izprememb v versaillski mirovni pogodbi. — Tozadevna poročila v listih niso niti malo presenetila oficijskih krogov v Washingtonu. — Pariz je uverjen o angleško-ameriškem dogovoru.

Poroča Charles Michelson.

WASHINGTON, D. C., 11. maja. — Tajni memorandum, katerega je sestavil angleški minister za zunanje zadeve, Austen Chamberlain, in v katerem je obrazložil politiko angleškega zunanjega urada glede evropskih afer, je vzbudil veliko pozornost v tukajšnjih diplomatičnih krogih. Ta memorandum je bil objavljen v nedeljski izdaji Worlda.

Chamberlain praktično priznava krivico, storjeno Nemčiji v obeh določbah versaillske mirovne pogodbe, ki se tičejo gdanskega koridorja ter razdelitve Gornje Slezije. Namiguje, da bo treba te določbe končno korigirati. To bo seveda vznenamrilo Francijo, kljub migljaju, da mora Anglija v svojem lastnem interesu zajamčiti Franciji in Belgiji, da se ne bo dovolilo nobenemu narodu navaliti na ozemlje, ki bi mu dalo kontrolo nad kanalskimi pristanišči.

Opaziti je precej bojazni, da bo Francija spojila predloge te poslanice s koraki, katere so že storile ali nameravajo storiti Združene države glede uravnavi francoskega dolga v Združenih državah.

Francozi so bili prav izza washingtonske razorjevalne konference prepričani, da je sporazum med Anglijo in Združenimi državami, ki sicer ni pisan, a je raditega prav tako uspešen.

— Res je, — je rekel senator Borah, načelnik senatnega komiteja za zunanje zadeve, — da ne bo v Evropi nobenega trajnega miru, dokler ne bo versaillska mirovna pogodba drastično modificirana. Versaillska mirovna pogodba je vsebovala ter vsebuje seme številnih vojn. Upati je, da ni preveč oddaljen čas, ko bo ta mirovna pogodba prepisana in revidirana. Če ne bo prepisana, bo ostala Evropa še nadalje kotišče sovraštva in osvetježnosti. Chamberlainova poslanica ima popolnoma prav glede Rusije. Nobenega miru ne more biti, dokler ni uravnan ruski problem.

Predlog Chamberlaina, naj se javno proglaši name Atliglije, da se zajamči Franciji in Belgiji po sest njih ozemlj, kot se to privatno priznava, je zadel tukaj na skrajno ugoden spremem. Večina simpatizira tudi z izjavo Chamberlaina, da bi se Nemčija desetkrat premislila spustiti se v svetovno vojno, če bi definitivno vedela, da bo napad na Francijo spravil tudi Anglijo v veliki boj.

PARIZ, Francija, 11. maja. — Finančni minister Caillaux se bo pečal danes z novo poslanico glede francoskega dolga v Združenih državah, katero je ravno kar poslal v Pariz ameriški državnemu tajniku Kellogg. Besedilo poslanice ni bilo še oficijelno sporočeno iz zunanjega urada v finančno ministrstvo, a poslanico smatrajo v oficijskih krogih kot nekak "opomin", ki ne vsebuje nikake odločne prošnje za uravnavo.

O tej poslanici bo razpravljal kabinet, ko se bo jutri sestal. M. Caillaux, ki je posvetil že dosti pozornosti temu vprašanju, je povedal svojim tovarišem na zadnjem kabinetnem sestanku, da se bo treba resno lotiti zadeve inozemskih dolgov.

Predlagal je, da bi bilo najboljše sredstvo, kako poravnati dolgove v inozemstvu posvetiti polovico svot, katere dobiva Francija od Nemčije kot vojno odškodnino, plačevanju inozemskih dolgov, dočim naj bi bila druga polovica teh svot posvečena poravnavi stroškov, ki so nastali vsled rekonstrukcije opustošenih pokrajin severne Francije.

Tornado uničil 13. aeroplakov.

SAN ANTONIO, Texas, 10. ma. — Tornado, ki je zadel Sin-Field, trgovsko letalno polje

Dva usmrčena v berlinskih izgredih.

Sest nadaljnih ljudi je bilo ranjenih tekom spopadov fašistov in Reichs banner, ko so viharje kajzerjeve zastave po nemškem glavnem mestu. — Komunisti so omalovaževali prepoved ter imeli proti-monarhično demonstracijo.

BERLIN, Nemčija, 11. maja. — Dva Reichsbanner moža sta bila ustreljena, šest nadaljnih je bilo resno ranjenih danes, tekom prvega izbruha v bližini Berlina, ob prilikl znagoslavnega vhoda maršala von Hindenburga, da prevzame mesto predsednika nemške republike.

Spopad se je zavrsil v Oderberg, v bližini glavnega mesta, kjer so fašisti, ki so praznovale prihod von Hindenburga, otvorili ogenj, potem ko so jih skušali republikane vreči iz neke gofstilne.

Menzel, droben dež je padal na Berlin v zdajnjih jutranjih urah, ko je pričelo na tisoč in tisoče ljudi robiti. Šest milij dolgo pot, ki leži med Heerestrasse postajo ter predsedniško palajo.

Vsepovsod so plapolole rdečebelečne zastave starega cesarstva in število cesarskih zastav je v veliki meri nadklrijevalo številne republikanske.

Nudil se je tudi redki prizor številnih častnikov, ki so nosili uniforme kajzerjeve armade, s piškvabami.

Deset tisoč mož policije in detektivov, peš, na konjih, kolesih, motornih kolesih, v avtomobilih, aeroplanih in rečnih čolnih, je pokrivalo mesto kot koprena, da preprečijo vsak poskus spopadov med nasprotujočimi si strankami.

Dvesto tisoč članov različnih vojevitih organizacij se je udeležilo vojaških vaj, predno so zavzeli svoja mesta ob črti sprevoda.

Komunisti, ki so skušali sklicati generalno stavko za danes in jutri, so dobili od policije povejje, da ne smejo vprizoriti nikakih demonstracij, ki bi bile soražne novo izvoljenemu predsedniku, a komunisti so izpremenili v zadnjem trenutku svoje zbirališče ter sklenili, kljub policijski prepovedi, obdržati proti-Hindenburgove demonstracije.

Vlak, ki je prevedel predsednika iz Hanoverja, je zapustil slednje mesto ob polvleti popoldne. Obstajalje iz dveh posebnih vozov za Hindenburga in njegov stav in vlak je vozil visok zeleniški uradnik.

Alarmski telefoni so bili obešeni na drevesa in drogově svetilk ob celi poti vhoda v Berlin za služaj, da bi policija potrebovala na kakem mestu ojačen.

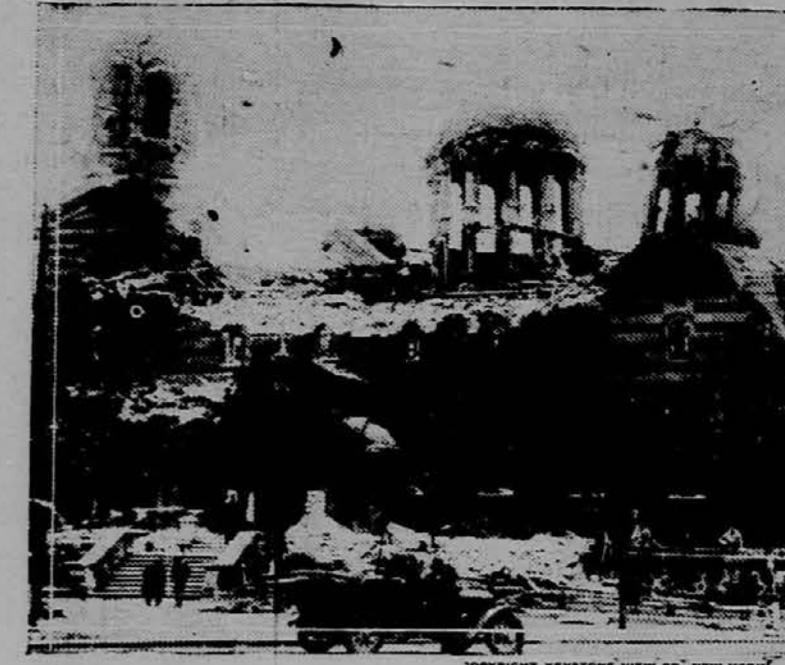
Berlin je posvetil celi dan spremem. Sedem pri oknih ob poti sprevoda so stali do \$150. Poulični krošnjarji so prodajali majhne cesarske kokade in razglednice, ki kažejo sliku Hindenburga in prezidnjega kajzera.

BERLIN, Nemčija, 11. maja. — Danes je Hindenburg dan.

Oraže je bilo polno električne tako v dobesednem števnu prenemem pomenu, kajti v ozračju je pretila nevihta in vspovsod je bilo opaziti strah, da bodo zadele nacionalistične demonstracije in da bo to dovedlo do številnih spopadov in zadreg.

Policija, ki dobro pozna rezpoloženje, je izdala odločna povelja, ki prepovedujejo monarhistom igrati koračnicu "Fridericus Rex" ali katerokoli drugo slično

PORUŠENA KATEDRALA

Slika nam kaže razvaline katedrale sv. Kralja v Sofiji, katero so porušili zarotniki.

Sofiji atentator obsojen na smrt.

Mežnarja Zagorskega, ki je glavni krivec, bodo na tajnem usmrtili. — Vsi nadaljni obtoženci so priznali svojo krivdo. Ko je bila razsodba proglašena, je bila sodnitska dvorana nabito polna.

SOFIJA, Bolgarsko, 11. maja. — Mežnar Peter Zagorski, ki je polezil bombu v zagoni katedrale Sv. Kralja ter jo zapalil, je bil danes obsojen na smrt. Ista usoda je zadeila tudi nadaljnih sedem atentatorjev, vendar pa nekateri upajo, da bo njihova kazen izpremenjena v dosmrtno ječo.

Nad petdeset jih je bilo obsojenih na pet oziroma deset let ječe.

Dvorana je bila nabito polna. Sodišče je odločilo, da bo možnar na tajnem usmrčen, dočim bodo njegovi sokrivi usmrčeni na javnem prostoru.

Pri obravnavi se je nadalje dočalo, da je sprejet mežnar Zagorski za svoje dejanje sto dolarjev odškodnine.

Ustreljen v gledališču.

DUNAJ, Avstrija, 10. maja. — Med predstavo Ibsenove igre "Peter Gynt" je bil včeraj ustreljen Bolgar Todor Paniza. Ustrelila ga je Ana Karlinec, o kateri domnevajo, da je tajna agentka sedanja bolgarske vlade.

Usmrčeni je bil voditelj maceskih federalistov.

Gobavci kot krošnjarji.

ROSTOV, Rusija, 10. maja. — Med tukajšnjimi krošnjarji so ugotovili dvesto slučajev gobavosti. Zdravniške oblasti so izolirale žrtve, da preprečijo nadaljnjo infekcijo.

Pred sedanjim izbruhom ni bilo opaziti tukaj že več kot eno stoletje nobenega slnčaja gobavosti in oblasti ne vedo, odkod je bila zanesena bolezen semkaj.

Koračajo, ki bi spominjala na dneve cesarstva. Ob istem času pa je prav povedala komunistom tri velike demonstracije, katere so namenavali vprizoriti pod milim nebom. Štirideset najbolj izkušenih zanesljivih policistov na motornih kolesih je bilo določenih kot spremstvo za avtomobil maršala.

Mobilizirani so bili celo policisti psi. Policijski truki so bili postavljeni na strategičnih točkah, z rezervami, ki bodo pripravljeni, da se jih odpošlje hitro na kako ogroženo mesto.

ZADREGE FRANCIE V MAROKU

Francija bo potrebovala armado sto tisoč mož ter več mesecev časa, da zatre vstaško gibanje v Maroku. — Poročila iz glavnega stana v Maroku na vojni urad napovedujejo dolgo kampanjo. Marokanci so obnovili napade na Špance.

PARIZ, Francija, 11. maja. — Maršal Lyautey, generalni governer francoskega Maroko, bo potreboval sta tisoč mož, da zatre vstaško gibanje Abdela Krima ter pomiri Maroko. Treba pa bo mogoče več mesecev trajajoče kampanje, da popolnoma porazi vstaška pleme.

Temu mnenju so dali neoficijelno izraza v krogih vojnega urada in to mnenje temelji na poročilih generalnega štaba v severni Afriki.

Deset dni je poteklo izza časa, ko je Abdel Krim, načelnik vstašev, navalil na francosko ozemlje v Maroku. Sodeč po ojačanjih, ki so prihajala vsaki dan v akcijsko ozemlje iz Francije in Alžira, mora imeti maršal Lyautey sedaj na razpolago približno 70,000 mož.

Tekom teh desetih dni niso mogle francoske čete pregnati rifskih vstašev iz francoskega ozemlja, in nekatere francoske postojanke so še vedno oblegane. Potrebne provizije jim dobavljajo armadni aeroplani.

MELILLA, Španski Maroko, 11. maja. — Značilno gibanje rifskih plemen v Beni Sad teritoriju povzroča precej vznemirjenja med vojaškimi avtoritetami. V sredo ponoči so se pojavile številne skupine vstašev pred španskimi postojankami južno od Rasafrau ter otvorile ogenj na vsa španska taborišča.

Domačini izjavljajo, da so vstaši prodriči črto med postojankami ter pričeli prodirati po strugi reke Uardana. Dospeli so, že do bližine Afarauna in Sidi Mesauda ter zasedli več gorskih obronkov.

Španske vojaške oblasti se boje, da so nekatere skupine vstašev skrite med Dar Quedanti in Kan-dusim, dočim se je završila nadaljna koncentracija čet v neposredni bližini Kadia, glavnega stana španskega superintendenta Beni Said plemena.

Domačini izjavljajo, da ima to gibanje namen izvesti pritisk na prijateljske robove ter jih napotiti, da se dvignejo proti Špance.

V četrtek so odšli iz Melille na fronto vsi aeroplani, ki so na razpolago. Poleteli so nad Uardana dolino, v katero so spuščali bombe.

Vsi častniki, ki so se mudili v Melilli na dopustu, so dobili povelje, naj se takoj vrnejo na fronto.

Dvajset železniških vozov z domačimi nerdenimi četami so prevedli danes v Midar. Poveljuje jim major Varela. Več bataljonov legije tujcev, nastanjene v sprednjih postojankah, se nahaja v boju iz za ranih ur.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALII IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naši cene sledče:

JUGOSLAVIJA :

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki množijo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebno 15 centov za poštino in druge stroške.

Raspodila na zadnje pošte in izplačila "Postni čekovni urad".

ITALIA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... \$ 9.40 500 lir \$23.50

300 lir ..... \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri nakazilih, ki množijo manj kot 200 lir računamo posebno 15 centov za poštino in druge stroške.

Raspodila na zadnje pošte in izplačila Ljubljanska kreditna banca v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LJR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinerjev in Liran sodi ni

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president   Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto ... \$7.00
in Kanado	\$6.00 Za pol leta ... \$3.50
Za pol leta	\$3.00 Za nizozemstvo za celo leto ... \$7.00
Za četr leta	\$1.50 Za pol leta ... \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in presežkov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prichujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembni kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejemanje bivališč naznači, da hitrejš najdemo našlovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ZVEZE PROTI BERLINU

Treba je še čakati, predno bomo izvedeli, če bo imela izvolitev Hindenburga za posledico restavracijo nemške monarhije, aneksijo Avstrije ter sistematično nacionalistično izvajanje versailleske mirovine pogedbe. Bolj važen je neposredni učinek znage nemških nacionalistov na med-evropsko politiko.

Prav nič ne pretiravamo resnici, če rečemo, da je bil ta učinek naravnost ciklonski. Nenam drugi dogodek, razven vojne, bi ne mogel preizvesti kaj sličnega. Preko noči se je pričela velika gonja, ko je namen je skleniti nove zvezze in dogovore, ki se obračajo vse proti novemu nemškemu predsedniku in temu, kar on baje zastopa.

Oglejmo si skrbno po-vojni zemljivid Evrope. Takoj zapazimo v izčisti centralni sekciji tega zemljivida narod ali deželo, ki je zunanj oblika je slična pupku žabe, — z glavo, potisnjeno globoko v Nemčijo, s plavutama proti Avstriji in Madžarski in repom proti Rumunski.

Ta dežela je Čehoslovaška, kateri preti vsled izvolitve Hindenburga posredna ali neposredna nevarnost.

Praga je vsled tega danes središče reakcije proti preobratu Beneši. Čehoslovaški minister za zunanje zadeve, ki je ustvaril Malo antanto, je pričel sedaj utrjevati to zvezzo od Baltika pa do Balkana.

V principu je bila njegova antanta pravtvo sklenjena med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Rumunsko in ta zvezza se je obračala proti restavraciji madžarske monarhije. Pozneje je zavzela ta antanta stališče proti sovjetu in med Poljsko in Rumunsko je bil sklenjen defenzivni dogovor v slučaju ruskega napada na to ali ono deželo. Jugoslavija, Rumunsko in Grška so sklenile dogovor proti revolucionarnim izbruhom na Bolgarskem, a danes se celo tisa tege centralno-evropskega bloka obrača direktno proti Nemčiji.

V Sinaji, na Romunskem se je vršil pred kratkim skrajno važen sestanek ali kongres Male antante, v navzočnosti in s sodelovanjem po Poljakov in Grkov. Mogočna osebnost Beneša je obvladovala ta kongres. V svojem žepu je imel mandat svojega mogočnega zaveznika, Francije ter pričel formirati blok centralno-evropskih držav, obrnjeni proti Nemčiji.

Ta poteza, tako skrbno zasnovana, bo brez dvoma blagodejno uplivala na nemških nacionalistov ter nekaj oholilnih njihov bojevitost. Spoznati bodo morali celo oni sami, da ne morejo z glavo skozi zid.

Prva naloga Beneša je bila seveda utrditi stališče čehoslovaške republike, ki je postal vsled izida nemških volitev prav tako kočljivo kot je stališče poljske republike. Če bo Poljska sklenila formalno pridružiti se Mali antanti, bo seveda potegnila za seboj tudi svoje severne zavezničke, baltiške države in celo Finsko.

Na prvi pogled je sicer težko spoznati, kakšni skupni politični interesi obstajajo med Finsko, ležejo na severu in južno Grško. Skoro vsi ti centralno-evropski narodi pa imajo nekaj skupnega. Tekom vojne so se ali borili na strani zaveznikov ali pa so bili sploh še ustvarjen vsled zmage zaveznikov. Vsled tega so njih interesi skupni.

Beneš je izjavil na kongresu, da naj bi predstavljala ta zvezza centralno-evropskih narodov žezen obroč krog Nemčije in nadalje nekako asbestos zagrinjalo, s katerim bi se preprečilo rusko-nemško zvezo.

To naj bi pomenjalo izčisti branik evropskega miru.

Zapadni branik pa naj bi predstavljale Francija, Belgija, Italija in v gotovem obsegu tudi Anglija.

Tak načrt, izdelan v Ligah narodov, bi seveda zagotovil evropski mir, — po mnemu nepolitičnih in neutralnih opazovalcev v Evropi edini mir, ki je mogoč v sedanjem stadiju evropskega položaja.

V trenutku, ko pišemo to, je Hindenburg že predsednik nemškega rajha. Prisegel bo na ustavo, na republikansko ustavo, a nikdo ne more uganiti naprej razvoja časov in dogodkov.

Boljše je zavarovati se vnaprej kot pa gasiti požar ter ustavljati požarno brambo šele potem, ko je požar že izbruhnil.

Večna čuječnost je cena miru.

Iz Jugoslavije.

Grozen zločin vojaškega dezerterja.

V Petrovaradinu se je na pravoslavno velikonoč odigral grozen zločin. Pri takojmenovanih beograjskih vratih je bil na strazi Arnaut Muktar Hasan, ki je bil svojedobno že dezerteril od vojakov. Ko sta prišla mimo poročnika Milan Pavlič in Dušan Kocovič, je ustretil oba, potem pa je nekoga polkovnika. Nato je

Hasan pobegnil proti Fruški gorri, kjer je ustavil nekoga seljaka in ga z orožjem prisilil, da mu je izročil svojo gornjo obleko. Zasledovala ga je vojaška patrulja, a doslej brez uspeha.

Beograd četr milijonsko mesto.

Pribivalstvo jugoslovanske prestonice se vedno množi, mesto raste in zavzema večje dimenziije. V knjigah mestne uprave je matriko poškodovana.

Vprašanje

Kadilca navadnih cigaret.

Zakaj imate rajši Helmars kot vse druge?

Odgovor

Kadilca Helmar cigaret.

Nikjer ne raste boljši tobak kot je čisto turški tobak v Helmar.

20 Helmar stane nekajkrat več kot 20 navadnih cigaret, toda z vsako Helmar imate nekajkrat toliko užitka.

Škatlje po 10 ali 20

kulirnih 210.000 stalnih prebivalcev in 40.000 takih, ki bivajo v prestolici le prehodno. Tako ima prestolica redno 250.000 prebivalcev. Ker je prebivalstvo po končani svetovni vojni tako naraščalo, je bilo treba zgraditi še novih hiš. Stavbni mestni urad beleži, daje bilo od leta 1921 do leta 4000 hiš, tako da ma mesto sedaj 12.000 hiš.

V mestu se je tudi promet zelo povečal. Vseh avtomobilov je sedaj 1321, kar znači, da je število luksuznih avtomobilov v zadnjem letu narastlo za 500.

Mesечно se rodli v Beogradu 280 otrok, umre pa okoli 200 oseb. V mestu je 12 bolnic, 15 lekarin in 333 zdravnikov.

V zadnjem času se je tudi društveno življenje zelo razvilo. V mestu deluje 6 naučnih in naučno-dobrodelenih društv, 77 raznih društv, 9 stroga gospodarskih in 15 sportnih. Dnevnih časopisov izhaja 11 in 50 raznih književnih, ilustriranih in satiričnih periodikalnih časopisov.

Mesto ima 6 parkov, 2 muzeje, 2 gledališča, 3 varijete, 7 kinematografov, 33 hotelov s 1750 posteljami in 452 javnih lokalov.

Ljudskih šol ima mesto 24, srednjih šol 9, vojaško akademijo, več strokovnih šol in univerze s 5 fakultetami.

Presto je razvito tudi poslovno življenje, kar priča zlasti dejstvo, da ima mesto 64 bank, ki razpolagajo s 394 milijoni kapitala.

Smrt angleškega oficirja v Dubrovniku.

V Dubrovniku je umrl t. d. Jolin Ross Galle, podpolkovnik angleške vojske. Prišel je v Dubrovnik na oddih. Vsled nesrečnega slučaja si je pri britju zastrelil krije in je vseh tega nastopila smrt. Pokopan je bil ob obilni udeležbi dubrovniškega občinstva na pravoslavnem pokopališču.

Težka letalska nesreča.

Se je pripetila v Jasenici pri Mostaru. Kapral Petrović se je bil s pilotom dvignil v leta približno 150 metrov visoko. Močan vrtinec je prevrnil aeroplano, ki je padel na tla ter pokopal pod seboj Petrowiča in pilota. Oba ta bila težko poškodovana.

Strašna rodbinska drama

se je odigrala t. d. dne v slavanski Orahovici. Seljak Joso Puh, ki je bil silno ljubosumen, je svoji ženi ponosi s sekiro prekljal glavo. Bila je takoj mrtva. Morilci se je sam pravil orožnikom.

Letna sezona na dalmatinski rivieri.

Iz Dubrovnika poročajo, da je prispelo tujec v zadnjih dneh mnogo tujcev, tako, da so zasedeni že vsi hoteli. Mnogi tujci se so nastanili po privatnih hišah v bližini in daljini okolice.

Vreme je uprav krasno, kar zlasti upriva tujcev v zadnjih dneh mnogo tujcev, tako, da so zasedeni že vsi hoteli. Mnogi tujci se so nastanili po privatnih hišah v bližini in daljini okolice.

Vremena je uprav krasno, kar zlasti upriva tujcev v zadnjih dneh mnogo tujcev, tako, da so zasedeni že vsi hoteli. Mnogi tujci se so nastanili po privatnih hišah v bližini in daljini okolice.

Nesreča na morju.

Iz Splita poročajo, da se je v kaštelanskem zalivu pripetila velika nesreča na morju, pri kateri je utonilo šest oseb — trije moški in tri ženske — dočim je bilo 12 oseb rešenih. Nesreča se je dogodila na ladji, ki je dovozala mleko v razne kaštelanske kraje.

Nesreča je nastala na ta način, da je starla ladja puščala vodo in se potopila, predno je despela v pričutju.

Obrežna straža skrbno paži, da ne more nobena teh ladji izkreati svojega blaga na ameriški obali.

Visoka suhaška oblast vztrajno skrbi in paži, da povprečni Amerikanec ne more uživati dobrat, katerih so deležni le tisti Amerikanec, ki imajo dosti političnega vpliva in dosti denarja.

Ustrelil sem ga. — je rekel detektiv. — Videl sem ga prijetnik v okolici hiše in poznal sem, da je povečal neki deček, da se nahaja v kleti z majhno dečko. Nečel sem ga, držecega otroka v mreži. Izrazil sem otroka. Ko je posegl v svoj žep, sem potegnil revolver ter ga ustrelil.

Policija je dogmala, da je ustreljen sedi štiri leta v Sing Singu.

radi tukajnji Chemical Foundation, je bil zdajnem času v Nemčiji tako izboljšan, da je ogrožen velikansko ameriško industrijo lesnega alkohola, v katero je učlanjenih več sto milijonov dobarjev.

Hawover je izjavil sedaj, da so združene države glede zmanjševanja preiskav še vedno prve.

Že pred več meseci je despelo v newyorkško pristanišče več tisoč galč nemškega manthonala, je dobil trgovinski urad štirinajstih članov. Razvedeni je bil zdajnem času v Nemčiji tako izboljšan, da je ogrožen velikansko ameriško industrijo lesnega alkohola, v katero je učlanjenih več sto milijonov dobarjev.

Policija je dogmala, da je ustreljen sedi štiri leta v Sing Singu.

Ogrevanje, ki so preiskavali razvaline treh poslopij v Swissvaleu

ki so bila učinkoma vsled eksplozije in ognja, se našli osem trupel.

Po Istri in slovenskem Primorju je potoval v velikonočnem času nekaj slavnih evropskih profesorov.

ter studiral velikonočno obredu med našim tamoznjim narodom.

O tem namernava napisati veliko knjigo.

Kujiga bo vsekakor zanimiva, kateri, iz nje bo natanko razvidno, kako naš narod molji Boga.

Se dosti bolj bi pa bila zanimiva knjiga, iz katere bi zamogel ves civilizirani svet izvedeti, kakšen naš tamoznj narod proklina Laha in zakaj ga proklina.

Mara Arnavič, stara 23 let, je spala neprerogoma tri tedne.

Domači so jo na vse načine poskušali zbuditi, a zman. Njen organizem

je zato vedno bolj slab. Lice je

postalo silno bledo in dobro polagovo mrliško barvo.

Po trite-

denskem neprestanem spanju je

Mara končno, ne da bi prišla k za-

vesti, umrla.

Le nekaj so pozabili ljubljanski listi ob tej značilni trideset-

leti izza časa, ko je strašen potres napol porušil Ljubljano.

Slovensko časopisje se je tega

dogodka spomnilo v posebnih iz-

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslov Bureau.)

IZTIRJANJE NEPLAČANIH MEZD.

V pravnem pogledu se mezde izplačujejo na podlagi pogodbe. Pogodba je pismeni ali ustveni dogovor med osebo, ki naj plača mezzo, oziroma njegovim zastopnikom in osebo, ki naj izvrši govorilo. V vseh sporih, ki se tičejo mezde, treba oziroti se na to izvirno pogodbo, da se vidi, kaj je bilo pogojeno. Radi tega je največje važnosti, da delavec, ko se dogovori, za delo, razume dobro vse pogoje, pod katerimi je vstopil v dogovor. Naj pripomni, mo pri tem, da ustvena pogodba je navadno ravno tako dobra kot pismena.

Človek, ki se zaveže delati za drugega, naj zlasti pazi na to, koliko denarja naj se mu izplača, kako delo mu je storiti, koliko časa mora delati in vsak drug pogojo, ki utegne biti priklopiljen k njegovi službi. Delavec naj gleda na to, da si je popolnoma na jasem z delodajalcem glede svojih pravic in glede tega, kaj naj se zgodi, ko se dogovor konča. Ako razumemo vse te stvari pri samem začetku, bo veliko manj zmede in sitnosti kasneje.

Vprašanje, koliko naj znaša plača, je velike važnosti. Pri tem igrajo dostikrat vlogo posebni državni zakoni, kakor tudi pravila delavske unije, ki zahtevajo govorovo sveto in gotove kvalifikacije za vrste dela, za katero se delavec udiča. Treba tudi rešiti vprašanje, da li gre za delo na čas ali na komad, da li gre za delo po dnevu ali po noči. Glede vseh teh stvari si mora biti vsakdo popolnoma na jasem, toliko delavec, kolikor delodajalec. Ako si človek vzame malo časa, da mu pravnik ali društvo za pravno pomoč to razjasni, si utegne kasneje prišteiti velike zamude in sitnosti.

Dokler gre delo gladko naprej in ne nastanejo nikaka nesporazumeljenja, je prav lahko razumljivo, da delavec utegne smatrati pravna vprašanja kot sitnarijo. Ali čim nastanejo težave, on hoče vedeti, da li je pravica na njegovi strani.

Utegne nastati spor rad slabo izvršenega dela radi razbitega ali izgubljenega orodja, radi časa, odvzetega od dela, radi števila delovnih ur ali radi delavceve nezadovoljnosti s takim delom. V vsem slučaju treba določiti, kakre pravice imata obe stranki. Nekateri izmed problemov so:

1. Ali mora delavec plačati za material, ki ga je pokvaril vsled nemarnosti?

2. Kako odpoved mora dati delavec ali delodajalec, predno se pogodba razveljaviti?

3. V koliko sme delavec biti neponoren ukazom delodajalec?

Nemogoče je dajati točen odgovor na ta vprašanja. Vse je odvisno od ugovora med strankami in lokalnih razmer. Dostikrat mora delavec plačati za razbite stvari. V mnogih slučajih ni treba nikake odpovedi: oziroma naznani, da hoče ena izmed strank končati pogodbo. Ali večinoma mora delodajalec, ako odpusti svojega delojemala brez prejšnje odpovedi, pokazati razlog, zakaj je storil, ali pa plačati delaveca za ostali del časa, do katerega je bil nujet. V splošnem tudi velja pravilo, da, ako delodajalec pusti svoje službo brez prejšnje odpovedi, ne more dobiti polne plače, dasi v nekaterih slučajih on more dobiti plačo za čas, kolikor je delal.

Ti primeri pokazujo, kako važno je, da se iz samega začetka dobro razumejo pogoji, pod katerimi kdo dela. Nemogoče bi bilo v članku odgovoriti na vsa taka vprašanja. Primeren korak je vprašati kompetentnega pravnika ali društvo za brezplačno pravno pomoč (Legal Aid Society), da objasni delavske zakone in zakone o mezdah in raztjovah, ki se nanašajo na dotedeni slučaj.

Kaj pa je storiti, ako delodajalec ne plača mezdne? Ako je krivda na strani delavca, je mogoče kar se da storiti. Ako pa je

krivda na strani delojemala, ima delavec razna sredstva na razpolago, da si zagotovi plačilo. Prvi primerni korak je iti k delodajalcu, tirjat denar in, ako noč plačati, vprašati za razlog. Dostikrat se zgodi, da se v osebneh razgovorih nesporazumeljenja poravnajo in delojemalec dobi kar mu gre. Mnogi delaveci misijo, da je to potrata časa in nedostojanstveno. Morda je to res, ali na vsezdajne je vendar boljše, da se spor po močnosti poravnava takoj. Zamuda, stroški in izguba časa, ki sledijo, ako se dolg iztirja potom sodišča, so stvari, ki jih je treba posmisli in ki govorilo v prid hitri poravnavi.

Ako pa osebno tirjanje ne prinese plačila, treba potem storiti nadaljnje korake. Način je odvisen glavnem od zakonov dotičnih države. V nekaterih državah zakon določa kazens za delodajala, ki ne plača mezde po gotovem času. V drugih državah obstajajo razodsidiča, mirovna sodišča in batatelna sodišča, kjer se spori glede mezde obravnavajo hitro, brez velikih stroškov in zadovoljivo. V drugih državah imajo delovni posvetniki (Labor Commissioners) oblast poravnati take spore. Zoper v drugih državah trča se obrniti na redno civilno sodiščo.

Prvi problem za prizadetega delavca je torej, da najde, kakšen zakon v tem pogledu. Društvo za pravno pomoč so v Philadelphia, Pittsburgh, Reading, Scranton, Wilkesbarre in Harrisburg.

Wisconsin. — Zakoni označujejo neplačilo mezd v nekaterih slučajih kot kazenski prestopek. Društvo za pravno pomoč se nahaja v Milwaukee.

Radi prvera hočemo tu nавesti nekatere države in omeniti, da velja v isti kak poseben zakon glede iztirjanja mezd, da li tam obstaja kakša posebna državna oblast, ki pomaga delavcu iztirjati dolžno mu mezzo, in kam naj se prizadeti delavec lahko obrne za brezplačno informacijo. Sploh naj se delavec zanaša le na nasvet odvetnika oziroma pravne organizacije, ki pozna pravni lek v dotedeni državi.

California. — Ima poseben zakon glede iztirjanja mezd. Ostoja tudi posebna državna oblast — State Labor Commissioner, ki pomaga pri iztirjanju. Za brezplačne informacije treba se obrniti na isto ali pa na društvo za pravno pomoč (Legal Aid Society) v San Francisco, Long Beach, San Diego in Los Angeles.

Connecticut. — Po tamošnjem državnem zakonu se neplačilo mezd smatra v nekaterih slučajih kot zločin. Društvo za pravno pomoč sta v Bridgeportu in Hartfordu.

Illinois. — V nekaterih slučajih zakon določa globo, ako delodajalec ne plača mezde; tudi odvetniški stroški za iztirjanje mezd so po zakonu urejeni. Društvo za pravno pomoč je v Chicago in v večini drugih mest.

Michigan. — Tu ni posebnih zakonov, ni posebnih državnih oblasti v tem pogledu. Informacije se lahko dobijo od društva za pravno pomoč v Detroitu. Grand Rapids, Lansing in Fontiae.

Minnesota. — Tirjatve pod \$75 se lahko predložijo posebnemu spravnemu sodišču (Conciliation Court). Društvo za pravno pomoč so v Duluthu, St. Paul in Minneapolis.

Missouri. — Ni posebnih zakonov. Državni Commissioner lahko nastopa kot razsodnik, ali ne more izsiliti izvrševanje svojih sodob. Društvo za pravno pomoč so v St. Louis in Kansas City.

New Jersey. — Ni posebnih zakonov, ni posebne državne oblasti v tem pogledu. Društvo za pravno pomoč se nahaja v Hoboken, Jersey City in Newark.

New York. — Zakon upravičuje kriminalno postopanje, ko je pravda končala in se je poskusilo dobiti denar potom civilno-pravega postopanja. Društvo za pravno pomoč se nahaja v sledenih mestih: Albany, Buffalo, New

Zdrava hrana.

Zdravniki že dolgo let predpisujejo custard bolnikom vsled njegovih hranilnih in lahko prebavnih kakovosti. Custard je lahko napraviti, svede, če se poslužite Star ali Magnolia Mleka. Te vrste vsebujejo v pravem razmerju čisto mleko in sladkor, pravilni sestavni, potrebeni za dobro prebavo. Otrokom dajte dosti custarda. Veseli bodo in zadovoljni. Te vrste se poslužujte tudi tam, kje je treba mleka in sladkorja obenem. Dobre so tudi v kavi in kakavu.

PINEAPPLE CUSTARD

3 čaše Magnolia ali Star Mleka	1 žlica koruznega škroba
1 čaša seskeganega pineapple	2 žlici limoninega soka
1 čaša vode	1 žica mastla
Dve tretine čaše sladkorja	4 lajca
2 žlici moke	Sladkorni prah

Zmesite mleko, vodo in maslo. Segrete v dvojnem grelcu, da bo zavrelo. Pridenite moko, škrob in sladkor. Vstavite v smetano rmenake in sladkor; vstavite v smetano rmenake in sladkor; pridene mleko v vroči mleku. Kuhatje pet minut in neprstano mešajte. Shladite. Ko je hladno, denite v posodo za puding, pridene pineapple in limonin sok. Pokrite z jajčnim snotom, kateremu se pridejaj sladkorja prška. Narhalo zarezname v peči.

BREZ PLAČNO

Vsi labeli s teh kovin je velike vrednosti. Za 75 labelov dobite uporaben nož, kot ga videte na sliki. Hranite labelne. Kmalu jih boste naobrajali 75. Darila lahko dobite v naših premijerskih trgovinah. Ce ni trgovine v vašem mestu, da bi zamenjali labelne, jih posljite Borden's Premium Company, Inc., 44 Hudson Street, New York City, zatoči s številko dario, ki je označena na sliki in mi vam bomo poslali brezplačno.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY, N. Y.	61 East 125th Street near Madison Avenue	BRONX, N. Y.	578 Courtlandt Avenue near 150th Street
44 Hudson Street near Duane Street	570 Atlantic Avenue near 4th Avenue	LONG ISLAND CITY	44 Jackson Avenue near 4th Street
426 West 42nd Street near Ninth Avenue	2 Sumner Avenue near Broadway		
1427 Third Avenue near 80th Street			

York, Brooklyn, Schenectady in Yonkers.

Pennsylvania. — Ni posebnih zakonov v tem pogledu. Društvo za pravno pomoč so v Philadelphia, Pittsburgh, Reading, Scranton, Wilkesbarre in Harrisburg.

Wisconsin. — Zakoni označujejo neplačilo mezd v nekaterih slučajih kot kazenski prestopek.

Društvo za pravno pomoč se nahaja v Milwaukee.

PO HAARMANNOVEM VZORCU

Berlinski listi zelo obširno poročajo o tajanstvenih dogodkih, ki jih berlinska kriminalna policija raziskuje v dveh zelo umazanih podobnih storščih sobah berlinskega predmestja. Mlada, službo iskajoča deklica, je prišla pod raznimi obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega brusača Albina Tanderskega kot gospodarica. Tanderski ji je obljubil lepo službo. Ko je deklica vstopila v brusačovo stanovanje, je ta vrgel okoli nje močno vrv, da bi jo povezal. Deklica se je posredno pobegnila. Bežala je takoj na policijo ter o dogodku obvestila kriminalne uradnike, ki so takoj našli vdrlj v stanovanje Tanderskega. Tu so videli na stropu obljubami na stanovanje 52-letnega br

STRASEN ČIN DUHOVNIKA

Knjigarna "Glas Naroda"

V Kološvaru na Sedmogrăskem se je nedavno odigrala krvava drama. V Gyuroemonostru malem, od vlaških kmetov obljude nem seku je opravljaj službo grško - orientalskega svečenika že celo desetletje duhovnik Viktor Giurgica. Mož je bil že nad šest let živčno bolan, o čemur pa so vedeli samo njegovi domaći. Pred leti je izginil iz sela. V tem času je bil kraj brez vsakega dušnega pastirja. Nato se je nekoga lepega dne vrnil. Priprovalo je seljakom, da je bil v samostanu na sveti gori Athos, kjer se je pri svetih bratih poglobil v besedne novega svetega pisma. Samo njegova žena je vedela, da je bil Giurgica v bolnici za živčne bolezni v Kološvaru, kjer se je lečil. Vedela je pa tudi, da je bilo to lečenje brez uspeha.

Stanje živčnega bolnega se je slabšalo od dne do dne. Pred kratkim je rodila njegova žena dete in od tega dne je trpel na fiksnih idejih, da ga žena varja z vaškim učiteljem Nikojo Petrujem. Sam je razširjal po vasi vesti o razmerju njegove žene z učiteljem. V nedeljo je s prižnicami v surovih namizgavanjih pridigal o dozdevnem zakonolomstvu njegove lastne žene, ki je, kakor je rekel, pravi primer preštejnec. Tako je nahujškal celo selo proti "zakonolomcu". S tem je vzbudil pri seljakih san in primisali so mu na usesa različne vesti. Že nad pol leta je bil hišni mir pri svečeniku uničen. Dnevno so se odigravali burni prizori, prepri so bili na dnevem redu. Mož je vedno grozil ženi, da jo umori. Svoj načrti, ki si ga je brezvomno temeljito pripravil, je nekoga jutra res izvedel. Zjutraj je vstal okoli 4. ure ter odšel z britvijo v roki v spalnico svoje žene. Z divjo besnostjo se je vrgel na svojo žrtev. Žena je prestrašeno kričala na pomoč in priletela je služkinja. A bilo je prepozno. Giurgica ji je prerazal vrat, nato pa je navalil tudi na služkinjo, katero je sumil v trinik tako močno, da je obležala mrtva.

Zena Giurgice ni bila takoj mrtva. Imela je še toliko moći, da se je zavlekla v otroško sobico in je med časom, ko se je mož boril s služkinjo, otroka odnesla iz hiše k sedom. Na dvorišču se je zgrudila. Med tem so prihiteli na pomoč sosedje, ki so divjadičega besnega svečenika skušali ukrotiti. Nastala je obupna borba, tekom katere si je Giurgica prerazil vrat. Sodil je sam sebe.

Ženske v Indiji.

Statistika Indije kaže, da je žensk manj nego moških. Po zadnjem ljudskem štetju je prišlo na 1000 moških 954 - 963 žensk, dokim je malone v vseh drugih državah žensk več nego moških. Vzrok je ta, da se ženska v Indiji zelo nizko ceni in zato ni izključeno, da se za novorojenčka ženskoga spola politična oblast često sploh ne zmeni in tako ostanejo ženske brez evidec. Versko in socijalno naziranje o ženskem spolu je med Indijci popolnoma enako onemu med mohamedanci. Indijci se ženijo zelo mladi, vdovam pa je za vedno prepovedan drugi zakon. Bramini s svojimi verskimi sektami ne dovoljajo članom svojih rodbin žrtev. Glavni vzrok, da je žensk v Indiji pre malo, pa je barbarski običaj pobijati punčke. Ta nečloveški običaj je med preprostim ljudstvom v Indiji tako globoko vkorenjen, da so navzdy strogim ukrepom angleške vlade umori novorojenčkov ženskoga spola še vedno na dnevem redu. Za Indijo je sramoto in poniranje, če se mu rodí punčka. Zato je enostavno takoj po porodu ubije.

ALI VESTE, —

da bo jugoslovanski kralj prezpel tudi to poletje par tednov na Bledu? Ali veste, da so Helmar vedenje sveče, ker so v lepenkastih škatljah, kar jih ščiti pred lomljeno mter obdrži okus, duh in svečost 100% čistega turškega tabaka?

Naseljenici	30
Novelle in črtice	90
Na Preriji	30
Nihilist	40
Narodne pripovedke za mladino:	

3. zvezek	36
4. zvezek	40
Na kravljih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

Narodna biblioteka:	
Svitoslav	36
Spiske	35
Krvna osveta	35
General Lavdon	70

Napoleon I.	1.—
Babica	1.20
V gorskem zakočku	35
Za kruhom	35
Z ongjem in mečem	3—

Grška Mitologija, 2 knjige	1.40
Kranjske čebelice, poezije	35

Obiski. (Cankar).	Trdo vezano
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	25
Ogenj tr. v.	1.30
Ob tihih večerih, trda vez.	90
Padajoče zvezde tr. v.	90

Plat, zvona trd. vez	90
Petelinov Janez vez.	1.—

Pesmi v prozi, trdo vez.	70
Prigode čebelice Majke trda vez.	1.00
Pabirk in Roža (Albrecht)	25
Pasti in zanke, Kriminalni roman	35
Pariski zlatar	35

Povest o 7. obrešnih t. v.	90
Po strani klubok	90

Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez.	2.50
Plebanus Joanes tr. vez.	1.—

Pod krije jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem	50
Poslednji Mehikanec	30

Pravljice H. Majar	30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku	35

Požigalec	25
Praprečanove zgodbe	25

Patria, povesti iz irske junajske dobe	30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	25

Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez.	1.50
Pol litra vipavca	30

Ptice selivke, trda vez.	75
Pikova dama (Puškin)	30

Pred nevihto	35
Pravljice in pripovedke za mladino:	

1. zvezek	40
2. zvezek	40

Pegan in Lambergar	70
Rablji, trda vez	75

Rastoči mesec (Tagore) t. vez	60
Razkrinkani Habsburžani (Larish)	35

Revolucija na Portugalskem	30
Rinaldo Rinaldini	50

Slovenski šaljivec	40
Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti	60

Suneški invalid	35
Skozi širno Indijo	50

Sanjska knjiga Arabska	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	90

Sanjska knjiga, srednja	35
Spake, humoreske, trda vez	50

Strahote vojne	50

<tbl_r cells="2" ix="1" maxcspan="1" maxrspan="1" usedcols

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

18

(Nadaljevanje.)

Kaj za to, če kramlja ter se zabava v tem oddaljenem kotu svedca z nekim gospodom Krašovcem?

— Pur passer le temps! — Da prežene čas. — Pod tem lepim, komodnim gesmom se je doživel živ nešteto pustolovstvo, ki bi se nikda nenekipila v velikem svetu.

Za kratki čas! — Celo boginje so se ponizale k umrljivim, kadar so se dolgočasile ter jim je manjkalo stanu primernega občutanja.

In Kurt Krasovec je bil mlad, lep, — bil je mož!

Edini, ki je bil na razpolago za zabavo.

Vse za kratki čas!

Ta misel je oživila Joried. Lahka francoska kri je začipela in nej ter se pričela hitrejše pretakati po njenih žilah. Vsklico je v nej vse tajno, nezdravo čitanje, kateremu se je udajala v pozničnem urah ter se pripravljalo roditi sad.

Vrnila se je v grad ter stopila privkat po več dneh pred ogledalo, da natančeno premotri svojo zunanjost.

Kurt Krašovcem je bil pozdravljal dvorljivo, a popolnoma brezbrzno in formalno. Niti z najmanjšo kretajo ni pokazal, če mu kontesa ugaja ali ne, če ga pogled nanjo razburja ali če ga pušča hla-jnim in brezbrznim.

Mladi gospodje imajo navado dati izraza svojim čustvom ob prven pogledu na kako deklico, a volonter se ni niti pravilno ozril v kontesa, ko jo je srečal.

Ali mogoče ni vedel, kdo da je?

To bi bilo nemogoče. Nikdo bi mu ne zamolčal največje novice, katero je doživel grad v zadnjem času, da je namreč dospela nečakanja gospe grofice.

Ali je bila skromnost? Ponjost vspršeo odlične in visokoste, če dame?

Pač mogoče, čeprav imajo mladi moški navado ozirati se proti nedosegljivim zvezdam ter si jih želeli.

To je opaziti v vsakem življenjskem položaju, od trgovskega usluženega, ki obožuje hčerkko svojega principala pa do komornika ali pribročnika, ki ne smatra niti krone princezenje za znamenje vse-ne odpovedi.

Kaj te briga, če te ljubim?

Sreč cloveka je bilo od nekdaj vstaški, ki se je upiral proti člo-veškim postavam in omejitvam. Ljubzen mu daje prostost božjo, kajti ljubezen dela vse ljudi enakim.

Kakšne vrste človek je pač ta Kurt Krašovc? — Joried je posorno zrila v ogledalo. Njen ostri, lahno zarjavel obraz je dobil šeststreške poteze.

Ali mu mogoče ni ugajala? Ali je mogoče že podaril svoje srce kaki rdečični vaški gospodinci?

Kontesa Perpignan se je ironično nasmejala.

No, v takem slučaju bo stvar še bolj žaljiva. Nima dosti ravnosti igrača, po kateri se stezajo tudi druge roke.

Vstopila je služkinja ter vprašala za povelja kontesa.

— Pripravi mi rožnato obleko . . .

— Danes, kontesa? . . .

Governica je umolkla ob pogledu, s katerim jo je ošvrnila kontesa ter pohitila omari z oblekami.

— Ali je administrator doma?

— Ne, kontesa, na polju je.

— Mogoče volonter Krašovcem? Tudi ž njim lahko govoriti zadevi.

— Tudi ne, gospodična. Mladi gospod je odjahal k košnji.

— Tako? Kje je to?

— Mislim, da znam, pri starem obzidju . . .

— Kdo pa je pravzaprav ta Krašovc? Ali ga poznate?

Služkinja se je delala skrajno brezbrzno.

— Kaj pač, kontesa! Mladi gospod ni še dolgo časa trčal in razventega je lepo sam zase. Zelo cemerem je ter skopari z besedami. Pač raditega, ker ga je zadelo doma toliko ne-reče. Eno sestru so mu pokopali pretčko soboto in to ga je prav posebno vžadlostilo.

— Torej živi tiho sam zase? Ne občuje z nikomur tukaj?

— Zvečer sedi pri administratorju ali pri inšpektorju, kjer igra škat ter piše pivo, a le do levetih. Nato gre k gozdarju ali pri župniku v vas.

— Ali imajo tam hčerke?

— Pri župniku! Da, dve. Niso več tako mlade, krog tridesetih, a strastno dobre in prijazne . . .

— In pri gozdarjevih?

Služkinja se je nasmejila.

— No, tam mu najbrž ugaja. Gozdarjeva Lizika je stara šest najst let ter decka, da ji ni para v celi okolici. Samo kri in mleko . . .

— To si hočem enkrat ogledati. Sedaj pojdi in naroči kočnico, naj zapreže. Peljati se hočem ven.

— Gospa baronica je že preje nujno zahtevala gospodično konteso, — si je držnila ugovarjati služabnica, a zelo tiho in skromno, s povečanimi očmi.

Joried je vzklopil.

— Zahtevala mene? Celi dopoldan sem sedela pri njej ter dolila krč v goltanec od samega čitanja pobožnih knjig. Kaj pa zoper hoče?

Oči kontese so hudočno blestale in služabnica je napravila tak preplašen obraz, da se je kontesa obvladala ter nadaljevala z njejšnjim glasom:

— Kar naroči voz. Preje bom šla k baronici ter ji rekla, da potrebujem uro oddih. Glava me boli. Ta posel bolniške streznice med popolnoma bolno. Res ne vem, če bom mogla to dolgo časa vzdržati.

Služabnica je odšla molče in Joried je zaključila svojo toaletu pred ogledalom.

Marsikaj je bilo treba "popraviti" ter dati obrazu mičenjii izraz.

Tekom zadnjega časa svojega bivanja na gradu se ji ni zdelo vredno poslužiti se pri toaleti posebnih fines.

Za koga?

Za služabništvo? No, tem kmečkim ljudem se je zdela že itak nekaj posebnega ter ni potrebovala nobenega napora, da se jim predstavi v najboljši luči. Danes pa se je kontesa oblekla in nališala na najbolj rafiniran način, kot za kako veliko prireditev v glavnem mestu. Vspričo sveže, evtoče lepote čednosti učinkuje le še interesantno in nenavadno in čedna hčerka gozdarja gotovo ne more konkurirati z modno damo, katero obdaja odličen nimbus.

(Daleč prihodnjič.)

FRENCH LINE
Compagnie Générale Transatlantique
PARIS 16. MAJA
FRANCE — 30. MAJA.
HARVEY — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabin tripla razreda z umivalnikom in tekodo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.
19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Kaj jedo Indijci.

Neka dama, ki je posetila Indijo, opisuje ondotno živiljenje in hrano tako-le:

"Naši želodeci so prenašali prvi teden nova jedila brez protesta, potem so pa postali zelo nemirni. Neprestano se jim je tožilo po krunu, zelenjav in dobro pripravljenem mesu. V Indiji prevladuje suha hrana. Se danes me je groza, če pomislim na koštrunova bedra, skuhama brez soli in narezana na tanke kosce kakor papir. Servirali so nam to jed mrzlo. Lahko si mislite, kako je nam tekuila. Natakar v hotelu je postavljal pred nas baterije steklenic z različnimi rastlinskimi ekstrakti, ki naj bi dali mesu okus in prijeten vonj, toda ta okus je postal vedno samo na površini mesa, meso je pa ostalo še dalje brez okusa. Angleži naroči k vsemi porcijski mesa sol posebej in jedo meso z ostro gorčico. Prav tako, kakor koštrunova bedra, so mi servirali tudi krasno pečeno kokoš, kraj nju na krožniku pa pečeni koček prekajene slanine. Kočko je bila neslana in pusta, torej brez okusa. Príkuha je obstajala iz koščkov krompirja, pšenega brez masti. Spočetka so mi zelo dali koštrunovi kotleti in ledvice, obdane z debelo plastjo loja in pečenimi na ražnu. Ker je pa bil loj napol surov, sem začela to vskakano breakfastovo jed kmalu sprostil, da je prinesel khansama na mizo pol pečene kokoši. Ko smo jo pojedli, jajce z raznih oblikah so mi kmalu pristudili, ker jajce v silice ter prinesel drugo porcio iste kokoši. Tako je moč prebrisan izpolnil uradno navodilo, da smo dajati k obedu samo dve mesni porcijski."

Najboljši khansami so mohamedani. V oddaljenih krajih in v manjših mestih ubije khansama, kadar ima obisk, kozo ali oveo in priprava vsa mesna jedla iz tegama. Moj mož mi je pravil, da se mu je na prvem potovanju po Indiji pričetilo, da je khansama zakljal ranjebelko kozko. Ko pa je hotel drugi dan odpotovati, ga je khansama prislal, naj ostane dolej, dokler ne pojde cele koze, češ, kaj naj počne z njo, ko ima tako redko v svojem dakkhangalu europeške sahiba. Spominjam se "tudi nekega takega "kozjega" mesta, kamor smo odpotovali za nekaj dni povodom velikih indijskih praznikov, "Divali". Ta kraj ni daleč od Bombaya, in zato smo našli tam mnogo rodbin angleških uradnikov in častnikov. Angleži so odpotovale z deco nekaj dni pred nami, na predvečer praznikov so pa prispeti za njimi tudi možje. Treba je bilo najmanjeden dan vnaprej naročiti sobo itd. Zato sem mislila, da bo tam zelo zvezčer je pa "dinner". Pri dinenu se je zopet juha, ribe, goveje ali koštrunovo meso, perutnina, pudding, in raznih vrst sir. Zelenjava pride na mizo bolj redko, tako tudi krompir. Zato pa je splošna navada servirati opoldne na velikih krompih salato iz surovih paradničnikov in čebule, dasi so paradnični krompi, kar so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo juho, pa se to nismo jedli. K stanovanju, kjer smo se nastanili je spala namreč velika veranda, s katere je bil razgled na obširno stanjo, kamor so prigrali zvečer govejo živino. Na predvečer največje praznika smo videli tam voliče, ki jih imajo v obhajale zeleni live in gnozdovi. Jedli smo prilično isto, kakov in drugih mest. Samo enkrat smo imeli govejo ju